

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Дипломна робота
магістра

з теми: **«РОЗВИТОК МОВЛЕННСЬВИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ STORYTELLING НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»**

Виконала: здобувачка другого
(магістерського) рівня вищої освіти
PO1-M22 групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Власюк Ольга Іванівна

Керівник:
Мєлєкєсцева Наталія Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри
теорії та методик початкової освіти

Рецензент:
Гордійчук Мар'яна Сидорівна,
кандидат педагогічних наук, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ STORYTELLING ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	9
1.1 Мовленнєві вміння як складова комунікативної компетентності молодшого школяра.....	9
1.2 Storytelling як наукова категорія: дефінітивний аналіз.....	14
1.3 Storytelling як інструмент організації мовленнєвої діяльності молодших школярів.....	17
РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА РОБОТИ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ STORYTELLING НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	28
2.1 Використання технології storytelling на уроках української мови в початковій школі.....	28
2.2 Стан досліджуваної проблеми у шкільній практиці.....	34
2.3 Організація, зміст і перевірка ефективності експериментального дослідження.....	38
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

Пріоритетним напрямом сучасної мовної освіти в початковій школі є виховання особистості, яка прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, відкритої для сприйняття нового мовленнєвого досвіду, здатної на усвідомлений і відповідальний вибір мовних засобів у процесі комунікації в різних життєвих ситуаціях. Для вирішення цього завдання важливо сформувати в учнів комунікативну компетентність, навчити молодших школярів вирішувати за допомогою мовних засобів комунікативні завдання в різних ситуаціях спілкування.

Комунікативна компетентність передбачає насамперед здатність користуватися мовою як засобом спілкування, пізнання навколишнього світу і вирішення найважливіших життєвих задач; володіння всіма видами засобів комунікації, основами культури усного та писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання комунікативних засобів в різних сферах і ситуаціях спілкування.

Освітній процес у сучасній початковій школі орієнтується на розвиток творчих можливостей дитини і формування здатності учнів до самоосвіти. Найважливішим пріоритетом початкової загальної освіти стає розвиток особистості через формування універсальних навчальних дій (пізнавальних, регулятивних, особистісних та комунікативних). Важливе значення для формування комунікативних універсальних навчальних дій, як і для формування особистості дитини загалом, має організація спільної роботи учнів у групі. Формування комунікативних універсальних навчальних дій здійснюється через комунікативну спрямованість навчання – «навчання спілкування за допомогою спілкування» [24, с. 81-82].

Комунікативні вміння формуються у процесі набуття досвіду колективної взаємодії, формування вміння брати участь у навчальному діалозі, розвитку рефлексії як найважливішої якості, що визначає соціальну роль учня. У ситуаціях колективної взаємодії, які супроводжують вирішення

проблемних і творчих завдань, формується здатність оцінювати правильність вибору вербальних і невербальних засобів, дотримуватися правил мовленнєвого етикету та усного спілкування. Діти навчаються чути партнера, реагувати на його репліки, засвоюють правила спілкування з молодшими, ровесниками, дорослими.

На нашу думку, дієвою технологією формування комунікативної компетентності молодших школярів, розвитку в них мовленнєвих умінь і навичок є *storytelling* (сторітелінг) – мистецтво розповідати історії з метою навчання шляхом донесення змісту повідомлення за допомогою спеціальної методики [43].

Дослідженням проблеми формування мовленнєвих умінь учнів молодшого шкільного віку займалися такі науковці як М. Вашуленко, О. Вашуленко, С. Дубовик, К. Пономарьова, О. Савченко й ін. Проте ще досі не вироблений оптимальний підхід до формування мовленнєвих умінь учнів із застосуванням сучасних технологій навчання. Зазначимо, що в сучасній українській науці незначна кількість науковців розробляють проблему розвитку комунікативних умінь засобами сторітелінгу (Н. Горбач, Ю. Деркач, С. Дубовик, В. Наумець, А. Логінова, Б. Старіченко, М. Чміль, С. Федорова й ін.).

Варто зауважити, що перед сучасною початковою освітою в Україні постала низка серйозних проблем, а саме: інформаційна перевантаженість здобувачів початкової освіти, неефективне використання сучасних методів і технологій навчання в початковій школі, порушення комунікації між учасниками освітнього процесу, а також освітні втрати й розриви в оволодінні молодшими школярами програмовим змістом, зумовлені викликами, які виникли перед початковою школою у зв'язку з військовою агресією та нестабільністю освітнього процесу під час пандемії COVID-19. Вважаємо, що вирішити ці проблеми може система нових педагогічних інструментів, одним із яких є *storytelling*, який надає унікальні можливості як для вчителя, так і для учня, тому що може допомогти в досягненні основних

цілей у процесі навчання на початковому етапі загальної освіти: у розвитку мовної особистості молодшого школяра і формуванні його комунікативних умінь і навичок. Окреслені аспекти зумовили **актуальність** обраної теми дослідження.

Мета дипломної роботи – теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити систему вправ для формування мовленнєвих умінь молодших школярів засобами технології *storytelling* на уроках української мови.

Відповідно до визначеної теми та мети дослідження, було сформульовано **завдання** дослідження:

1) здійснити дефінітивний аналіз базових понять дослідження: *комунікативна компетентність, комунікативні вміння, мовленнєві вміння, storytelling*;

2) схарактеризувати теоретичні та методичні аспекти розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів засобами технології *storytelling* на уроках української мови;

3) описати систему роботи з розвитку мовленнєвих умінь здобувачів початкової освіти засобами технології *storytelling* на уроках української мови;

4) провести експериментальне дослідження, перевірити ефективність розробленої системи роботи.

Об'єкт дослідження – процес формування мовленнєвих умінь учнів початкових класів Нової української школи. **Предмет дослідження** – система роботи з формування мовленнєвих умінь молодших школярів засобами технології *storytelling* на уроках української мови.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що процес формування мовленнєвих умінь здобувачів початкової освіти за допомогою технології *storytelling* на уроках української мови буде ефективним за умов: урахування сутності та структури мовленнєвої діяльності; поетапного впровадження й використання різних видів *storytelling* на уроках української

мови; реалізації моделі з упровадження технології storytelling як засобу формування мовленнєвих умінь молодших школярів.

Методи наукового дослідження: теоретичні (огляд нормативних освітніх документів, аналіз наукової літератури, моделювання, систематизація теоретико-практичного матеріалу); педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний); емпіричні (вивчення педагогічного досвіду, спостереження, бесіди, тестування), метод статистичної обробки даних.

Експериментальна база дослідження: Кам'янець-Подільський ліцей № 15 Кам'янець-Подільської міської ради Хмельницької області.

Наукова новизна роботи полягає в розробці системи роботи з розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів засобами технології storytelling на уроках української мови.

Практичне значення дипломної роботи: результати дослідження можуть бути використані вчителями початкових класів з метою організації мовленнєвої діяльності молодших школярів за допомогою технології storytelling на уроках української мови.

Апробація роботи здійснювалася у формі участі в міжнародних, всеукраїнських і регіональних науково-практичних конференціях (всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи», 19-20 жовтня 2022 р., 19-20 жовтня 2023 р., м. Кам'янець-Подільський; всеукраїнська науково-практична конференція «Українська та іноземні мови в початкових класах: актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти», 15-16 березня 2023 р., м. Кам'янець-Подільський; міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти», 05-06 квітня 2023 р., м. Кам'янець-Подільський; міжнародна науково-практична міждисциплінарна конференція «Формування професійної компетентності майбутніх фахівців: педагогічна та філологічна парадигми», 11 травня 2023 р., м. Тернопіль; всеукраїнська науково-

практична конференція (з міжнародною участю) «Від творчого педагога до творчої дитини: гармонія партнерської взаємодії», 25-26 жовтня 2023 року, м. Кам'янець-Подільський; Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Розвиток освіти в Європейському просторі: національні виклики та транснаціональні перспективи», 02-03 листопада 2023 р., м. Ніжин), студентських конференціях (всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти й молодих вчених «Дошкілля в сучасному освітньому просторі: досвід, інновації, перспективи», 15 березня 2023 р., м. Кам'янець-Подільський; наукова конференція студентів і магістрантів за підсумками НДР у 2022-2023 навчальному році, 04-05 квітня 2023 р., м. Кам'янець-Подільський; всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Нова українська школа в дії: актуальні проблеми методик навчання та стратегії розвитку», 18 травня 2023 р., м. Рівне).

Результати дослідження обговорено на заняттях наукової проблемної групи «Актуальні проблеми методики викладання української та іноземної мови в початкових класах» та на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2022-2023, 2023-2024 н.р.).

Опубліковано статтю «Технологія storytelling як засіб розвитку комунікативних умінь молодших школярів на уроках української мови» у збірнику наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Вип. XIX, 2023) [11].

Структура та зміст роботи. Наукова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Обсяг роботи – 79 сторінок.

Зміст роботи. У вступі обґрунтовано актуальність теми дипломної роботи, визначено її мету, завдання, об'єкт та предмет, методи наукового дослідження, гіпотезу, новизну, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі «Теоретико-методичні аспекти використання

технології storytelling для розвитку мовленнєвих умінь здобувачів початкової освіти» розкрито зміст базових понять дослідження, схарактеризовано мовленнєві вміння як складову комунікативної компетентності молодшого школяра, розкрито сутність сторітелінгу як наукової категорії та інструмента організації мовленнєвої діяльності молодших школярів.

У другому розділі «Система роботи з розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів засобами технології storytelling на уроках української мови» описано особливості використання технології storytelling на уроках української мови в початковій школі, здійснено огляд нормативних документів, підручників з української мови, розроблено модель і систему роботи з розвитку мовленнєвих умінь здобувачів початкової освіти засобами технології storytelling на уроках української мови, обґрунтовано результати експериментального дослідження.

У висновках описано підсумки здійсненого наукового дослідження.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі здійснено аналіз проблеми розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів на уроках української мови засобами технології storytelling, висвітлено її теоретико-методичні аспекти як інновації лінгводидактики.

Вивчення та аналіз психологічної, педагогічної та методичної літератури, осмислення традиційних та освітніх підходів до практики навчання у сучасній початковій школі та результати бесід із учителями початкових класів підтвердили актуальність проблеми розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів і виявили недостатню розробленість проблеми використання технології storytelling як засобу ефективної організації мовленнєвої діяльності молодших школярів.

З'ясовано, що створення та розповідання історій, що є провідною ідеєю технології storytelling, сприяє розвитку мовленнєвих умінь молодших школярів. Серед основних можливостей storytelling відзначено невимушену форму подачі, можливості для реалізації педагогіки партнерства, ігрову форму та сприяння театралізації, яскравість, образність, емоційність, доступність у використанні, сприяння розвитку ораторських здібностей, створення креативного середовища тощо.

Storytelling у наукових джерелах визначають як технологію, метод, прийом. Ми дотримуємося думки, що storytelling є технологією, адже має чіткий алгоритм і кінцевий результат, дозволяє організувати взаємодію між оповідачем та слухачами, сприяє донесенню інформації до аудиторії шляхом розповідання різних повчальних історій з реальними чи вигаданими персонажами, пояснюючи це особливістю вікового сприйняття молодшими школярами.

У дослідженні обґрунтовано систему роботи з організації мовленнєвої діяльності учнів 2 класу засобом технології storytelling на уроках української мови. Модель з організації мовленнєвої діяльності засобом storytelling

ґрунтувалася на діяльнісному підході. У структурі формування мовленнєвих умінь молодших школярів виокремлено три компоненти: мотиваційний, когнітивний, діяльнісний. Відповідно до визначеної структури визначено критерії, показники та рівні сформованості мовленнєвих умінь учнів початкових класів. Критеріями сформованості мовленнєвих умінь молодших школярів є: мотиваційно-цільовий, змістовий, операційно-діяльнісний. Визначені критерії та показники дали змогу виявити відповідні рівні сформованості мовленнєвих умінь молодших школярів: високий, достатній, середній, низький.

З огляду на особливості молодшого шкільного віку під час експериментально-дослідної роботи з метою формування мовленнєвих умінь здобувачів початкової освіти на уроках української мови ми використовували такі види *storytelling* як культурний, дружній, соціальний та *jump story*.

На нашу думку, застосування методу *storytelling* для розвитку мовленнєвих умінь учнів початкових класів сприяє формуванню в них орієнтовної основи поведінки в різних мовленнєвих ситуаціях; ознайомленню молодших школярів із варіантами мовленнєвих дій, умінь комбінувати їх і знаходити нові рішення. У процесі створення історій в учнів виробляються вміння передавати смислові аспекти мовного тексту, позитивно впливати на своїх співрозмовників під час спілкування; створюється досвід вираження своєї особистісної позиції в спілкуванні, вміння презентувати себе.

Зауважимо, що технологію *storytelling* можна застосувати як на різних етапах уроку української мови, так і на уроках різних типів, адже сучасні технології навчання, які використовуються в освітньому процесі НУШ, в першу чергу, спрямовані на розвиток критичного мислення та мовлення молодших школярів.

Під час здійснення дослідження нами було розроблено й апробовано систему з ефективною організацією мовленнєвої діяльності молодших школярів з урахуванням зазначених нами педагогічних умов: визначення сутності та

структури мовленнєвої діяльності, поетапного використання різних видів *storytelling*, що дозволяє підвищити рівень сформованості мовленнєвих умінь в учнів 2 класу.

За результатами експерименту, в експериментальному 2-Б класі цей показник підвищився після реалізації розробленої нами системи роботи з дотриманням вищезазначених умов: збільшилася кількість дітей з високим рівнем сформованості мовленнєвих умінь на 12,5%, з достатнім рівнем сформованості мовленнєвих умінь збільшилася кількість дітей на 9,4%, з середнім рівнем сформованості мовленнєвих умінь зменшилася кількість дітей на 12,5%, а з низьким рівнем – зменшилася на 9,4%.

Все це свідчить про достовірність висунутої гіпотези, досягнення поставленої мети, виконання усіх поставлених завдань дослідження та ефективність запропонованої нами методики формування мовленнєвих умінь засобами технології *storytelling*.

Перспективним напрямом дослідження вважаємо вивчення проблеми забезпечення наступності між циклами початкової освіти у формуванні мовленнєвих умінь молодших школярів засобом *storytelling*. Адже ступінь сформованості умінь мовленнєвої діяльності є критерієм оцінки рівня володіння мовою та показником загальної культури людини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Большакова І. Технологія «Сторітелінг». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K2YVwU9B6L4> (дата звернення: 26.11.2022).
2. Бондаренко Н. Storytelling як комунікативний тренд і всепредметний метод навчання // Молодь і ринок. 2019. № 7 (174). С. 130-135.
3. Булгакова І. STORYTELLING (історії, які навчають). URL: <https://vseosvita.ua/library/navcalno-metodicnij-posibnik-storytelling-istorii-aki-navcaut-205089.html> (дата звернення: 06.02.2023).
4. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні. Київ : КНЕУ, 2014. 383 с.
5. Буховська О. Сучасні методи викладання: сторітеллінг як неформальний метод навчання // Математика в рідній школі. 2018. № 3. С. 43-48.
6. Варзацька Л. О., Трохименко Т. О. Українська мова та читання: підручник для 2 кл. : у 2 ч. Ч. 1. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 160 с.
7. Вашуленко М., Дубовик С. Робота над власним висловлюванням на уроках української мови // Початкова школа. 2017. № 9. С. 6-10.
8. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі: метод. посібник. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 400 с.
9. Вашуленко О. Формування комунікативно-мовленнєвих умінь молодших школярів на уроках літературного читання // Освіта ХХІ століття: теорія, практика, перспективи : матеріали Першої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 18 квіт. 2019 р. Київ : Фенікс, 2019. С. 137-139.
10. Веремчук Р. Формування навичок самостійного складання казки як один із етапів розвитку творчої активності учнів // Початкова школа. 2020. № 7. С. 21-24.

11. Власюк О. Технологія storytelling як засіб розвитку комунікативних умінь молодших школярів на уроках української мови // Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н.В. Бахмат]. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. Вип. XIX. С. 65-68.

12. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна із передумов досягнення життєвої мети // Шлях освіти. 2017. № 3. С. 13-16.

13. Воронко В. Сторітеллінг як засіб інтенсифікації навчального процесу на уроках української мови в початковій школі. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23784/1/Voronko.pdf> (дата звернення: 05.02.2023).

14. Гич Г. М. Сторітеллінг як інноваційна методика формування мовної компетентності учнів ЗНЗ // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. 2015. № 4. С. 188-191.

15. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Сторітеллінг на уроках української мови: до проблеми дидактичної номінації // Вісник ГНПУ імені Олександра Довженка. Педагогічні науки. 2021. Вип. 3. С. 97-103.

16. Горбач Н. В., Папезук О. В. Сторітеллінг як сучасна методика розвитку мовлення молодших школярів // Академічні студії. Серія «Педагогіка». 2022. Вип. 1. С. 237-242.

17. Горбач Н. В. Техніка сторітеллінгу в педагогічній практиці // Академічні студії: Серія «Педагогіка». 2021. № 3. С. 187-192.

18. Гуцалюк Т. Урок розвитку зв'язного мовлення у 2 класі з використанням технології «Сторітеллінгу» // Початкова школа. 2018. № 2. С. 15-17.

19. Гущина Н. Сторітеллінг як ефективний варіант неформального навчання. URL: <https://www.ar25.org/article/storitelling-yak-efektyvnyy-variant-neformalnogo-navchannya.html> (дата звернення: 20.12.2022).

20. Державний стандарт початкової загальної освіти : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. №87. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novvi-derzhstandart-pochatkovoyi-osvityv-dokument/> (дата звернення: 01.11.2022).

21. Деркачова О. С. Мистецтво сторітелінгу у професійній підготовці майбутніх вчителів // Українські студії в європейському контексті. 2022. №5. С. 151-157.

22. Деркач Ю., Чміль М. Storytelling як засіб розвитку комунікативної компетентності учнів початкової школи // Молодий вчений. 2022. № 9 (109). С. 67-73.

23. Дільна О. А. Про сторітелінг та іншу «марницю» в термінології методики викладання мови та літератури // Термінологічний вісник. 2021. Вип. 6. С. 308-318.

24. Дубовик С. Г., Наумець В. В. Формування комунікативних умінь молодших школярів методом сторітеллінгу // Молодий вчений. 2020. №5 (81). С. 81-85.

25. Загальні характеристики методу "Storytelling". URL: https://stud.wiki/pedagogics/2c0b65635b3bc78b4c43b88521316d26_0.html (дата звернення: 10.12.2022).

26. Золочевська М. В., Назаренко Л. М. Мотиваційний аспект використання технології цифрового сторітелінгу // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2019. № 1(1). С. 175-183.

27. Зорич С. Цікаво про нудне, або Мистецтво сторітелінгу // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. № 3. С. 33-35.

28. Іваненко В. І. Кубики Рорі – мистецтво цікавої розповіді або крок до творчого мислення дітей молодшого шкільного віку. URL:

<https://naurok.com.ua/kubiki-rori--mistectvo-cikavo-rozpovidi-abo-krok-tvorchogo-mislennyamolodshogo-shkilnogo-viku-220595.html> (дата звернення: 20.01.2023).

29. Калюжка Н., Самойленко Н. Сторітеллінг як один із методів підготовки майбутніх учителів до роботи в умовах інклюзивного класу // Педагогічна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський, 2019. Вип. 26. Ч. 1. С. 92-98.

30. Кистанчук Н. Урок-казка з української мови в 1 класі // Початкова школа. 2020. № 9. С. 34-35.

31. Ковач А. В., Хила В. О., Мочан Т. М. Застосування технології «Storytelling» у навчанні молодших школярів // Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції : збірник тез доповідей II Міжнар. наук.-практ. конференції, м. Мукачево, 25-26 жовтня 2018 р. Мукачево, 2018. С. 175-176.

32. Кравченко В. Реалізація методу storytelling у мовно-літературній освіті // Теоретична і дидактична філологія. Серія : Педагогіка. 2018. Вип. 28. С. 96-102.

33. Крупа О. Математичний сторітеллінг. Чому урок має бути цікавим // Математика. 2018. № 14. С. 4-9.

34. Крутій К., Зданевич Л. Сторітеллінг : мистецтво розповідання, або Як зацікавити й мотивувати дітей // Дошкільне виховання. 2017. № 7. С. 2-6.

35. Кубики Рорі – ефективний інструмент розвитку фантазії. URL: <https://vseosvita.ua/news/kubyky-rori-efektyvnyi-instrument-rozvytku-fantazii-5016.html> (дата звернення: 20.01.2023).

36. Лобчук О., Гудзик І. Мовленнєва діяльність на уроках рідної мови. 2-4 класи. Київ : Шкільний світ, 2006. 128 с.

37. Ломакович В. Я. Успішно орієнтовані вправи для розвитку мовленнєвої діяльності учнів // Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія : Педагогіка. 2019. Вип. 11. С. 57-68.

38. Лугова Т. А. Наратив та сторітелінг в знаннєвій структурі навчально-ділової відео гри як чинник синергії інформаційних технологій та духовно орієнтованої педагогіки // Open educational e-environment of modern University. 2020. No 8. С. 42-59. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/295/320> (дата звернення: 20.12.2022).

39. Лянна О. В. Мовленнєва діяльність як спосіб реалізації мовленнєвого спілкування // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. № 5. С. 143-150.

40. Майборода А. О., Ємець А. А. Проблеми застосування прийому сторітелінг на уроках літературного читання // Наука та освіта в дослідженнях молодих учених [Електронне видання] : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. для студ., аспірантів, докторантів, молод. учених, Харків, 18 трав. 2023 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2023. С. 34-35. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/f87bde0e-a12b-493e-93e5-a546887aab00> (дата звернення: 10.08.2023).

41. Маленко О. О. Пізнаймо світ і мову. Тексти для вдосконалення пізнавальних та мовних компетентностей // Вивчаємо українську мову та літературу. 2020. № 14. С. 33-38.

42. Малиновська С. Сторітеллінг // Огляд бізнес-освіти. 2016. № 2. С. 50-56.

43. Метод Storytelling: як зацікавити дітей, розповідаючи історії. URL: <https://naurok.com.ua/post/metod-storytelling-yak-zacikaviti-ditey-rozprovidayuchi-istori> (дата звернення: 15.03.2023).

44. Мироненко О. В., Чкан Л. О. Сторітелінг як лінгводидактична інновація // Science and education: problems, prospects and innovations. Materials of the 6th International scientific and practical conference (March 3-5, 2021). CPN Publishing Group, Kyoto, Japan. 2021. P. 416-418.

45. Нагорна Л. Г., Комаревцева Н. Р. Кроки до оновлення змісту уроків української мови // Початкове навчання та виховання. 2019. № 16. С. 8-11.
46. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 12.11.2022).
47. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N.M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 2018. 160 s.
48. Павлюк В. І. Цифрові платформи для створення сторітелінгу на уроках англійської мови у початковій школі // Академічні студії. Серія «Педагогіка». 2021. Вип. 3. Ч. 2. С. 185-190.
49. Побідаш І. Сторітелінг: ознаки «гарної» історії // Обрії друкарства. 2019. №1. С. 144-150.
50. Пономарьова К. І. Українська мова та читання: підручник для 2 кл.: у 2 ч. Ч. 1. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 144 с.
51. Пономарьова К. І. Формування комунікативної компетентності молодших школярів у процесі навчання української мови: методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 88 с.
52. Пономарьова К. Особливості навчання української мови в 3 класі // Початкова школа. 2020. № 9. С. 1-6.
53. Попович Л. Формування комунікативної компетентності молодших школярів // Початкова школа. 2015. № 1. С. 52-54.
54. Приходько А. Розвиваємо і збагачуємо мовлення учнів // Початкова школа. 2020. № 7. С. 12-14.
55. Райт Ендрю. Сторітеллінг з дітьми. Oxford University Press, 2018. 543 с.
56. Рудіна М., Шванова О. Технологія сторітеллінгу в системі формування фахової компетентності майбутніх перекладачів // Гуманітарна освіта у 80 технічних вищих навчальних закладах. 2018. Вип. 38. С. 26-31.

57. Савченко О. Я. Українська мова та читання: підручник для 2 кл.: у 2 ч. Ч. 2. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. 144 с.
58. Словник новітніх англізмів / укл. Лесь Белей, Аліна Гончаренко, Марина Ківу, Ірина Олександрук. Київ : Наукова думка, 2022. 320 с.
59. Смілянець С. Комунікативна компетентність учнів. Використання інтерактивних вправ для формування комунікативної компетентності молодших школярів // Початкова освіта. 2017. № 9. С. 14-29.
60. Сторітелінг. Заговори, щоб я тебе побачив // Блог методиста з початкової освіти Гордіук Надії. URL: https://gordiuknadija.blogspot.com/2019/02/blog-post_24.html (дата звернення: 21.02.2023).
61. Сторітеллінг. URL: <https://sites.google.com/a/lyceum2.cv.ua/metodicnij-navigator/metodicni-materiali/storitelling> (дата звернення: 15.03.2023).
62. Сторітеллінг – ефективний метод навчання та виховання. URL: <https://sites.google.com/a/lyceum2.cv.ua/metodicnij-navigator/metodicni-materiali/storitelling> (дата звернення: 20.12.2022).
63. Сторітеллінг як один з ефективних методів викладання. URL: <https://kumlk.kpi.ua/node/1410> (дата звернення: 10.12.2022).
64. Тимошук О. Метод «Сторітелінг». Мистецтво розповідати // Шкільний світ. 2018. № 2. С. 5-7.
65. Тимчук Л. Педагогічний потенціал мистецтва оповіді: зарубіжний досвід навчання дітей розповідати історії // Початкова школа. 2015. № 1. С. 48-51.
66. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. Київ : Видавництво «Світоч», 2019. 366 с.
67. Тодорова О. В. Сторітеллінг як інноваційний рг-інструмент // Сучасні проблеми науки та освіти. 2017. № 4. С. 610.
68. Турко О., Кравчук Т. Мовленнєва діяльність учнів початкової школи в контексті сучасних освітніх реформ // Педагогічна освіта: теорія і практика. 2018. Вип. 24(2). С. 371-377.

69. Удич З. І. Сторітеллінг (storytelling) у підготовці майбутніх учителів інклюзивних класів // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. Чернігів, 2018. Вип. 151(1). С. 301-306.

70. Федорова С. В. Використання техніки сторітеллінг в роботі з дітьми дошкільного віку // Молодий вчений. 2017. № 16. С. 515-518.

71. Формування комунікативної компетентності учнів на уроках української мови і літератури. URL: <https://op.ua/pedclass/tezi-konferenciyi/formuvannya-komunikativnoyi-kompetentnosti-uchniv-na-urokah-ukrayinskoji-movi-i-literaturi> (дата звернення: 14.03.2023).

72. Фурс М. М. Анкета вивчення мотивів навчальної діяльності учнів (Б. Пашнева). URL: <https://naurok.com.ua/test/anketa-vivchennya-motiviv-navchalno-diyalnosti-uchniv-b-pashneva-718705.html> (дата звернення: 12.02.2023).

73. Холл К. Сторітеллінг, який не залишає байдужим. Київ : YakabooPublishing, 2020. 240 с.

74. Челнокова Е. А., Казначєєва С. М., Юдакова О. В., Борщєвська Ю. М. Метод сторітеллінга в корпоративному управлінні // Фундаментальні дослідження. 2016. № 12-5. С. 1162-1166.

75. Чипурко В. П. Українська мова та читання: підручник для 2 кл.: у 2 ч. Ч. 2. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2019. 160 с.

76. Чміль М. М., Деркач Ю. Я. Особливості розвитку комунікативної компетентності молодших школярів засобами. URL: <https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/download/10/170/351-1?inline=1> (дата звернення: 12.04.2023).

77. Швень Я. Інтеграція інноваційної освітньої методики «Rory's Story Cubes» в освітній процес для розвитку ключових умінь. URL: https://lib.iitta.gov.ua/722646/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C_%D0%9C%D0%

B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%82%20RS.pdf (дата звернення: 20.02.2023).

78. Шморгун М. STORITELLING (сторітеллінг) як ефективний метод формування комунікативної компетентності молодших школярів. URL: <http://elar.ippo.edu.te.ua:8080/bitstream/123456789/5736/1/%D0%97%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%82%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення: 13.06.2023).

79. Як навчити дітей вирішувати проблеми за допомогою кубиків Rory's Story. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-navchyty-ditej-vyrishuvaty-problemy-za-dopomogoyu-kubykiv-rory-s-story/> (дата звернення: 20.01.2023).

80. Як перетворити урок на казку завдяки кубикам історій. URL: <https://vseosvita.ua/news/yak-peretvoryty-urok-na-kazku-zavdiaky-kubykam-istorii-4574.html> (дата звернення: 20.01.2023).